

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

ŞİKAYET NO :04.2013/1726

KARAR TARİHİ:03/03/2014

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ : S.B

ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı
Çukurambar Mah. Dumlupınar Bul. No:3
Çankaya/ANKARA

ŞİKAYETİN KONUSU : İhbar ikramiyesi

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 04/09/2013

I. USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1.Şikayet başvurusu, Kurumumuza elektronik ortamda gönderilen, 04.09.2013 tarih ve ... sayı ile kayıt altına alınan gerçek kişiler için şikayet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiştir.

B. Ön İnceleme Süreci

2.Yapılan ön inceleme neticesinde, şikayetin inceleme ve araştırmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikayetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikayetçi, ... Lastik San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin ("Şirket" olarak anılacaktır) faturasız mal satışlarını ihbarı sonucunda ihbar ikramiyesi aldığını ancak adı geçen bu firmadan faturasız mal satın alanlar hakkında inceleme yapılmadığından devletin ve kendisinin zarara uğratıldığı iddia ederek bu zararının ödenmesi yönünde tavsije kararı verilmesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları

4.Şikayet konusuyla ilgili Vergi Denetim Kurulu Başkanlığına gönderilen 02/12/2013 tarihli bilgi ve belge isteme yazısına cevaben 08/01/2014 tarih ve 687 sayılı yazı gönderilmiştir. Şirket hakkında düzenlenen rapor ve ekleri, ticari sır niteliği taşıması sebebiyle 213 sayılı Vergi Usul

Kanununun 5 inci ve 362 inci maddesi gereğince gönderilmemiştir. Ancak söz konusu rapor ve eklerinin özeti niteliğinde bilgi ve belgeler gönderilmiştir.

5. Gönderilen bilgi ve belgelerde;

a)Şikayetçinin; Şirketi'n firma ve şahıslara yasal belgesiz satış yaptığını ihbar ettiği ve bu ihbar sonucunda adı geçen Şirket hakkında 17/04/2011 tarih ve 69 sayılı Rapor düzenlendiği,

b)Şirket'in nakliyecilerin (firma ve şahıslar) kullandıkları araçların eski lastiklerini kaplama işi yaptığı ancak yasal belgelerini düzenlemediği,

c)Bini aşkın nakliyecinin anılan Şirket'e lastiklerini kaplattırdıkları bu nedenle nihai tüketici olarak tanımlandıkları,

d)Şirket'ten hizmet satın alan nihai tüketici konumundaki nakliyeciler için kayıt dışı Gelir veya Kurumlar Vergisi ve Vergi Ziyanı Cezası kesilmesi söz konusu olmadığı için şikayetçi adına ihbar ikramiyesi hesaplanması ve ödenmesinin söz konusu olmadığı,

e)Şirket hakkında düzenlenen vergi inceleme raporlarında, firmadan faturasız olarak lastik kaplama hizmeti alan nakliyecilerin ödeme aracı olarak adı geçen Şirket'e çek verdikleri ve bu çeklerin Şirket'in kayıt dışı hasılatının tespiti için "müşterilerinden aldığı çekler" olarak vergi inceleme raporlarına işlendiği,

f)Fatura almadan lastik kaplattıran nakliye firmalarının, Şirket'e hizmet karşılığı olarak verdiği çeklerin, söz konusu nakliye firmalarının kayıt dışı kazancına ait çekler olduğuna dair "delil" niteliği bulunmadığından nakliye firmalarının incelemeye alınması inceleme verimliliği ve varılmak istenen nihai amaca aykırılık teşkil edeceği ve Şirket'e faturasız olarak lastik kaplattıran ve onattıran nakliye firmalarının yaklaşık %90'ı içindeki her bir nakliyecinin, 5 yıllık "faturasız hizmet bedeli toplam tutarının" 4,60 TL ile 2.200 TL arasında olduğu,

g)Şikayetçinin 09/03/2009 tarihli ihbar dilekçesinde ihbar ettiği ve ihbara ait belgelerin eklendiği tek firmanın adı geçen Şirket olduğu,

h)Şikayetçinin 03/04/2009 tarihli ifade tutanağı ile vermiş olduğu yazılı ifadesinde ihbar dilekçesinde olanlar dışında bilgi ve belgesinin olmadığını beyan ettiği,

ı)Bir muhbir tarafından herhangi bir mükellef hakkında vergi kaçakçılığına ilişkin olarak yapılan ihbarın somut olaylara ve delillere dayanması gerektiği,

j)Şirket dışında, hizmet satın alan nakliye firmaları hakkında vergi kaçırdıklarına dair ihbarda ve ifade tutanağında verginin nasıl ve ne şekilde kaçırıldığına şikayetçi tarafından açıklanmadığı, somut olaylar ve deliller gösterilmediği ve,

k)İhbarda Şirket'in vergi kaçırdığına dair delil sunulduğundan bu Şirket hakkında düzenlenen vergi inceleme raporları neticesinde şikayetçiye ihbar ikramiyesi ödendiği hususlarında ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

Olaylar

6.Şikayetçi 3 numaralı paragrafta anlatılan hususları ileri sürerek Kurumumuza şikayet başvurusunda bulunmuş; İdarece 5 numaralı paragrafta bahsi geçen hususlar izah edilerek konuyla ilgili bilgi ve belgeler Kurumumuza gönderilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

7.Şikayete konu işleme ilişkin bilgi ve belgeler Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı'ndan istenilmiş; ilgili idarece istenilen rapor ve eklerinin ticari sır niteliği taşıması sebebiyle 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 inci ve 362 inci maddesi gereğince gönderilmeyeceği açıklanarak söz konusu rapor ve eklerinin özeti niteliğinde belgelerin örnekleri gönderilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8. 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un "*İncelenemeyecek dilekçeler*" başlıklı 6 ncı maddesi "*Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden; a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler, b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar, c) 4üncü maddede gösterilen şartlarda herhangi birini taşımayanlar, İncelenemezler.*" şeklindedir.

9.1905 sayılı Menkul Ve Gayrimenkul Emval İle Bunların İntifa Hakları Ve Daimi Vergilerin Mektumatı Muhbirlerine Verilecek İkramiye Hakkında Kanununun 6 ncı maddesi, "*Bina, arazi ve arsalardan tahrir harici kalanlar ile kazanç, hayvanlar, veraset ve intikal, muamele, dahili istihlak ve damga gibi daimi vergilerden yanlış beyanname vermek veya çift defter tutmak veya sair suretlerle ketmedilmiş olanları haber verenlere tahakkuk edecek vergi ve misil cezaları mecmuu üzerinden aşağıdaki nispetler dahilinde ikramiye verilir: 500 liraya kadar yüzde 15, 5 000 liraya kadar, 500 liradan yukarı olan kısım için yüzde 30, 15 000 liraya kadar, 5 000 liradan yukarı olan kısım için yüzde 20, 15 000 liradan yukarı olan kısım için yüzde 10. Bu nispetlere göre hesap olunacak ikramiyenin üçte biri verginin kati surette tahakkukunda ve üçte ikisi verginin tahsili akabinde verilir. Muhbirleri mevcut olupta tahakkuk muamelesi henüz intaç edilmemiş olan bu kabil mektumların muhbirlerine dahi işbu maddenin hükümlerine göre ikramiye verilir.*" hükmünü düzenlemektedir.

10.Vergi Usul Kanunu'nun 134 üncü maddesi, "*Vergi incelemesinin amacı, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlanmaktır.*" ş eklindedir.

11.Maliye Bakanlığı'nın 20/01/2000 tarih ve 02264 Sayılı Vergi İhbarları İç Genelgesi.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

12.Danıştay 3. Dairesi'nin 06.04.1990 tarih ve 1990/25 Esas, 1990/1661 Karar sayılı ilamı; "*02.04.1980 tarihli ihbar dilekçesine konu şirketler adına tahakkuk ettirilen vergiler dolayısıyla 1905 sayılı Kanununun 6. maddesi uyarınca ihbar ikramiyesi ödenen davacının diğer paravan şirketler dolayısıyla da ihbar ikramiyesi ödenmesi yolundaki talebinin cevap verilmemek suretiyle reddedilmesine dair Maliye ve Gümrük Bakanlığı işlemine karşı açılan davayı, dava dosyası ile ihbar dilekçesinin incelenmesindenSan. ve Tic. A.Ş ile ilgili olarak ihbarda bulunduğu ve bu*

ihbardan dolayı 190 sayılı Kanun hükümlerine göre ihbar ikramiyesi ödendiğinin anlaşıldığı, anılan şahıs ve firmalar dışında ihbar ikramiyesine hak kazanılabilmesi için **ihbarın açık ve seçik olması, mevcut maddi delillerde eklenmek** suretiyle yetkili makamlara intikal ettirilmesi ve **vergi ziyayı bulunduğu hususunun bütün çıplaklığıyla kanıtlanması** gerektiği, inceleme elemanlarınca bir ihbarın değerlendirilmesi sırasında lüzum görülen diğer şahıs ve firmalar nezdinde incelemeye başlanması ve kişisel tecrübe ve bulgular sonucunda diğer firma ve şahıslar hakkında da vergi ve ceza tarhiyatı yapılmasının muhbire ihbar ikramiyesi verilmesi için yeterli neden teşkil etmediği bu nedenle muhbirin dilekçesini, ihbar dilekçesi olarak kabulüne olanak bulunmadığı gerekçesiyle reddeden Ankara 7. Vergi Mahkemesinin 28.09.1989 tarih ve E:1988/403, K:1989/586 sayılı kararının bozulması isteminin reddine oyçokluğuyla karar verildi." şeklindedir.

13.Danıştay 3. Dairesi'nin 13/06/2001 tarih 2000/2817 Esas, 2001/2382 Karar sayılı ilamında; "Kanun'un 6.maddesi uyarınca vergi kayıp ve kaçağını haber verene ihbar ikramiyesi ödenebilmesi için ihbar edilen kişi hakkında yapılan inceleme sonucu vergi tahakkuk ettirilmiş olması şartı arandığından, davacının ihbar ettiği ... adına yapılmış bir tahakkuk olup olmadığı hususu araştırılarak sonucuna göre Mahkemece yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir" hususu belirtilmiştir.

C . Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

14.Kamu Denetçisi tarafından; Şirket'ten faturasız mal alımı yapan firmaların vergi kaçırdığına dair somut bilgi ve belgelerin bulunmaması, bu firmaların alım tutarlarının düşük olması nedeniyle firmaların idarece incelenmesine gerek duyulmaması ve idarenin denetim gücünün boş yere harcanmasının önlenmesi gerekçeleriyle işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu değerlendirilerek şikayet başvurusunun reddi yönünde öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

15.İhbar ikramiyesinin hukuki dayanağını 1905 sayılı Kanun ile 3071 sayılı Kanun oluşturmaktadır. 8 numaralı paragrafta bahsi geçen Kanun hükmüne göre ihbar dilekçeleri değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. 9 numaralı paragrafta anlatılan 1905 sayılı Kanunun ilgili hükmü, mevcut vergi kayıp ve kaçağının vergi idaresine haber verilmesi ve sonucunda kesinleşecek vergi ve cezalara uygulanacak belirli nispetlerde ikramiye verilmesini öngörmekte olup; kanun ile vergi kayıp ve kaçağının önlenmesi amaçlanmıştır. İhbarcı, ihbarın konusuna giren işlemleri (idarenin bilgisi dışına çıkarılan vergiyi doğuran olayı) saptaması, belgelemesi ve ilgili mercilere ihbarın açık bir şekilde, mevcut maddi deliller de eklemek suretiyle yetkili makamlara intikal ettirmesi ve ayrıca vergi ziyayı bulunduğu hususunu bütün yönleriyle kanıtlaması kaydıyla yapılabilir.

16.Maliye Bakanlığı'nın 20/01/2000 tarih ve 02264 Sayılı Vergi İhbarları İç Genelgesi ile 3071 sayılı

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanununun 6 ncı maddesinde de bu hususa;

- Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,
- Kişi, kurum veya olaylarla doğrudan bağlantı kurulmaksızın genel nitelikli ifadeler taşıyan,
- Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan,
- Aynı kanununun 4 üncü maddesine göre, düzenleyenlerle bağlantı kurulmasına yarayacak adı, soyadı, imzası, iş veya ikametgah adresi gibi bilgileri taşımayan,
- Yukarıda açıklanan şartları taşımakla birlikte, inandırıcı mahiyette olmayan, olayla ilgili yeterli bilgi ve belge eklenmeyen,

İhbar ve şikâyet dilekçelerinin; denetim gücünün boş yere harcanmaması ve idare makamlarının gereksiz yere meşgul edilmesinin önlenmesi bakımından işleme konulamayacağı belirtilmek suretiyle değinilmiştir.

17.Somut olayda; şikayetçinin 09/03/2009 tarihinde Şirket'i, 2004, 2005, 2006, 2007 ve 2008 takvim yıllarında yaptığı faturasız satışlardan dolayı vergi kayıp ve kaçığına yol açtığından bahisle ihbar ettiği, ihbarına faturasız satışları ispatlar belgeleri de eklediği ve denetim elemanınca yapılan vergi incelemesi sonucunda düzenlenen rapor ile şikayetçinin ihbar ikramiyesi almaya hak kazandığı anlaşılmaktadır. Ancak şikayetçinin, gerek ihbar dilekçesinde gerekse 03/04/2009 tarihli ifade tutanağında, Şirket'ten mal ve hizmet alımı yapan bini aşkın nakliye firmasının vergi kaçırdığına dair somut bilgi ve belge sunduğuna dair herhangi bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle bu firmalar hakkında idarece inceleme yapılmadığı görülmektedir.

18.İhbar dilekçelerinde kaçırılan vergi veya olayın somut delilleriyle ortaya konulması gerekmektedir. İkramiye ödenmesinde ihbar konularıyla, bulunan matrah farkı arasında illiyet bağının bulunması gerektiğinden, bulunan matrah farkının yapılan ihbarla doğrudan ilgili olan kısmının net olarak belirlenmesi gerekmektedir. Yapılan vergi incelemesi bitirildikten sonra düzenlenecek vergi inceleme raporundan ayrı olarak; muhbire ikramiyeye ödenip ödenmeyeceği, ödenmeyecekse sebepleri, ödenecekse bulunan matrah farkı ile ihbar konuları arasındaki illiyet bağının açıklandığı ve ikramiyeye esas olacak matrah farkının belirtildiği İhbar İkramiyesi Raporunun düzenlenmesi gerekir. Raporda tahakkuk eden vergi ve kesilecek cezanın ne kadarının muhbir tarafından ihbar edilen konulara ilişkin olduğu belirtilir. Muhbirin ihbar ettiği konular dışındaki tespitler dolayısıyla muhbire ihbar ikramiyesi ödenmez.

19.İdarece Şirket'ten faturasız mal alımı yapan firmaların vergi kaçırdığına dair somut bilgi ve belge bulunmaması, bu firmaların alım tutarlarının düşük olması ve denetim gücünün boş yere harcanmasının önlenmesi gerekçeleriyle nakliye firmaları hakkında denetim yapılmamıştır. Yukarıda yapılan tüm bu açıklamalar ile 12 ve 13 numaralı paragrafta bahsi geçen Yüksek Mahkeme kararları doğrultusunda inceleme elemanınca söz konusu nakliye firmaların incelenmesi gerekli görülüp bu firmalar hakkında tarhiyat yapılmış olsaydı dahi, şikayetçiye ek bir ihbar ikramiyesi ödenmesi söz konusu olamayacağından şikayetçinin bir zarara uğramadığı hususu karşısında idarenin işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmamaktadır.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

20.14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

21. 2709 sayılı 1982 Anayasasının "Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması" başlıklı 40 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 30 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Vergi Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; şikâyetin **REDDİNE**,

Kararın şikayetçiye ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı'na tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi